

ข้าวเย็นใต้ CHIMA ROOT

ข้าวเย็นใต้ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Smilax glabra* Roxb สมุนไพรข้าวเย็นใต้ มีชื่อท้องถิ่นอื่น ๆ ว่า ยาหั่ว (เลย, นครพนม), หัวยาข้าวเย็น (เพชรบูรณ์), ยาหั่วซ้อ (ภาคเหนือ), หัวยาจีนปักชไต (ภาคใต้), ข้าวเย็นโคกขาว, ฤๅผึ้ง (ภาษาจีน), RHIZOMA (ภาษาละติน) เป็นต้น ลักษณะของข้าวเย็นใต้ ต้นข้าวเย็นใต้ จัดเป็นพรรณไม้เลื้อยเถาและลำต้นเป็นสีน้ำตาลเข้ม มีเหง้าหรือหัวอยู่ใต้ดิน เหง้ามีลักษณะกลมหรือแบนหรือเป็นก้อน มีรูปร่างที่ไม่แน่นอน ผิวไม่เรียบ พบก้านแข็งนูนขึ้น เสมือนแยกเป็นแขนงสั้น ๆ เหง้ามีความกว้างประมาณ 2-5 เซนติเมตรและยาวประมาณ 5-22 เซนติเมตร ผิวเป็นสีน้ำตาลเหลืองหรือเป็นสีเทาน้ำตาล ตามผิวพบส่วนที่เป็นหลุมลึกและนูนขึ้น มีร่องที่เคยเป็นจุดงอกของรากฝอย อาจพบปมของรากฝอยที่พร้อมจะงอกในลักษณะกลมยื่นนูนมาจากบริเวณผิวเหง้า และยังมีรอยแยกแตกเป็นร่อง ๆ บนผิวเปลือก เนื้อเหง้าเป็นสีขาวอมเหลือง สมุนไพรชนิดนี้มีรสหวาน ชุ่มชื้นและสดชื่น ออกฤทธิ์ต่อตับและกระเพาะอาหาร และไม่มีกลิ่น บข้าวเย็นใต้ ใบเป็นใบเดี่ยวออกเรียงสลับ ปลายใบแหลมและบาง โคนใบมน ใบมีขนาดกว้างประมาณ 2.5-5 เซนติเมตร และยาวประมาณ 5-14 เซนติเมตร ผิวใบมัน หน้าใบมีเส้นตามยาวประมาณ 3 เส้น มองเห็นได้ชัดเจน ส่วนหลังใบมีผงเหมือนแป้งสีขาว ก้านใบมีขนาดสั้น ยาวประมาณ 9-14 มิลลิเมตร ดอกข้าวเย็นใต้ ออกดอกเป็นช่อตามง่ามใบ ในแต่ละช่อจะมีดอกประมาณ 10-20 ดอก ดอกมีขนาดเล็ก เป็นสีเหลืองอมเขียว กลีบดอกมี 6 กลีบ กลีบดอกยาวประมาณ 2.5-3 มิลลิเมตร ก้านดอกยาวประมาณ 4-15 มิลลิเมตร ผลข้าวเย็นใต้ ผลมีลักษณะเป็นรูปทรงกลม มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 6-7 มิลลิเมตร ผลเป็นสีเขียว เมื่อแก่จะกลายเป็นสีแดงดำ

CHIMA ROOT scientific name *Smilax glabra* Roxb, southern cold rice herb There are other local names that Ya Hua (Loei, Nakhon Phanom), Hua Ya Khao Yen (Phetchabun), Ya topic (North), Southern Chinese medicine Hua (South), Khok Khao Yen, Tu Fuling (language China), RHIZOMA (Latin), etc. Characteristics of Southern Yen Rice southern cold rice classified as ivy The vine and stem are dark brown. There are rhizomes or tubers underground. Rhizomes are round or flat or lumpy. The shape is uncertain, the surface is not smooth, there is a raised hard lump. As if branching into short branches, the rhizome is about 2-5 centimeters wide and about 5-22 centimeters long. The skin is yellow-brown or gray-brown. According to the surface, there are deep pits and raised bumps. There was a groove that used to be the point of hairy root growth. Nodules of root hairs may be found that are ready to grow in a circular protrusion from the surface of the rhizome. and fissures are also found on the surface of the rhizome, the flesh is yellowish white This herb is sweet. moisturize and balance Acts on the liver and stomach. And no smell Southern cold rice The leaves are single leaves arranged alternately. The tip of the leaf is sharp and thin, the base of the leaf is rounded, the leaf is about 2.5-5 cm wide and about 5-14 net long. The back of the leaf has a powder like white powder. Petioles are short, about 9-14 mm long. Flowering as a bouquet of leaves Each inflorescence has about 10-20 flowers. The flowers are small. It is yellow-green, with 6 petals, 2.5-3 mm long, and 4-15 mm long.southern cold rice The fruit is spherical in shape. It is about 6-7 millimeters in diameter. The fruit is green. When it gets old, it turns red and black." .